

"דרך השלום, תחנות הטרור"

יום השבעה לפטירתו של מוטה גור ופיגוע האוטובוס ברמת גן, הכנסת,

24 ביולי 1995

אדוני היושב ראש, כנסת נכבדה, כאבנו היום, כאב כולנו, כפול ומכופל: הכסא הריק בשורה השלישית בסיעת מפלגת העבודה בכנסת צובט את לבנו. מוטה לא יישב עליו עוד. הוא חסר לנו, הוא חסר לכולנו - ולי באופן אישי, במיוחד ברגעים הקשים הללו: ואחד מהם היה הבוקר, בשעה שביקרתי בקייטנה לילדים חולי סרטן, כאשר קיבלתי את הידיעה המרה על הפיגוע. מוטה היה חסר לי ברגע שבו ראיתי את לוחות-הפח המעוותים של האוטובוס היום, והוא היה חסר לי ברגע שבו הניחו לפני את השמות של אזרחים ישראלים תמימים שנסעו לעבודת-יומם, והוא חסר לי עכשיו, ברגע שבו מתלבטים, הרגע שבו צריך להחליט: להיכנע לטרור? להפסיק? להמשיך? מוטה חסר לי ולנו ברגעים אלה - עם דבקותו עד תום בצורכי הביטחון, עם אמונתו עד תום בתהליך השלום.

הממשלה אבלה היום עם המשפחות השכולות ועם כל בית ישראל. הממשלה מאחלת החלמה לפצועים - וכולנו פצועים היום.

חברי הכנסת, הטרור לא החל היום ולא יסתיים מחר: כל ימי חיינו על האדמה הזו מלווה אותנו הטרור כצל שאינו עובר: פעם קוראים לטרור פרעות, פעם אחרת קוראים לטרור מאורעות, לעתים גם מלחמה. פעם קוראים למרצחים מסתננים, פעם אחרת קוראים להם פידאיון, ופעם מחבלים. השמות מתחלפים והמטרה נשאר: לפגוע בנו, להרוג אותנו, לעקור אותנו. זו הייתה המטרה של פורעי חברון ב - 1929. זו הייתה המטרה שלהם בפרעות 1936. זו הייתה המטרה שלהם במלחמת העצמאות. זו הייתה המטרה של רוצחי הילדים באוטובוס אביבים ב - 1970. זו גם הייתה המטרה של רוצחי הילדים במעלות ב-1974. וזו הייתה המטרה שלהם באוטובוס הדמים בכביש החוף ב - 1978. וזו הייתה המטרה שלהם בשנה האחרונה, בעפולה, בחדרה, באוטובוס ברחוב דיזנגוף, בבית-ליד, בגוש קטיף. ולא

נכחד: זו גם המטרה של אנשי ה"חמאס" ו"הג'יהאד האסלאמי". זה מה שהם רוצים: להרוג בנו.

אנחנו יכולים להמשיך במלחמה ללא סוף. נלחמנו מאה שנים, נילחם עוד מאה שנים. אבל אנחנו יכולים גם לחפש כל סדק ויד מושטת לשלום, כדי לחדול, כדי להפסיק את מעגל הדמים. כדי שלא יהיו עוד קורבנות ועוד קורבנות, ועוד קורבנות. השלום שאנו רוצים בו כל-כך איננו נחלת כולם. הדרך אל השלום עוברת, לצערנו הרב, גם בתחנות הטרור.

חברי הכנסת, אנו ממשיכים להילחם בטרור ואנו ממשיכים במעשה השלום - כי אין אלטרנטיבה אחרת. אם לא נצליח לעשות שלום, לא יהיה סוף לטרור. יהיו עוד קורבנות, ועוד. אנחנו יכולים לעמוד במשא הקורבנות הכבד הזה. אנחנו עומדים בו כבר מאה שנים. אבל אנחנו יכולים לנסות גם אחרת. זה מה שאנחנו עושים היום, למרות הכאב, מול שפיכות הדמים. למיטב ידיעתנו, אין הסכם בין הרשות הפלסטינית לבין ארגוני ה"חמאס" ו"הג'יהאד האסלאמי" להפסקת פעולות הטרור. אין הסכם כזה. לכן, עלינו להביט ביושר בעיני האזרחים ולומר להם כי ייתכנו בהחלט פעולות טרור נוספות, ולכן חשוב מאד להגביר ערנות, לפקוח עיין, ולהילחם - כי סוף השלום לנצח.

אנו נתבע מהרשות הפלסטינית להגביר מלחמתה בטרור, ומצדנו החלטנו על סגר לזמן-מה ביהודה, שומרון ועזה. החלטנו להגביר היערכות ההגנה בתחבורה הציבורית והחלטנו להפסיק השיחות עם הפלסטינים עד לאחר שנביא יקירנו למנוחות עולמים.

גם אם לא הותיר צוואה, אנו יודעים כי מוטה היה מצווה עלינו ברגעים מרים אלה להמשיך בשלום, ולהמשיך במלחמה בטרור.

חברנו, מוטה גור, היה תמיד בשורה הראשונה של הלוחמים נגד הטרור בגלגוליו השונים בשנות החמישים, השישים, השבעים, וכמוהו גם לוחמים אחרים בבית הזה - אריק שרון, רפול, גנדי, גדליה גל, רן כהן, אביגדור קהלני, עוזי לנדאו, בנימין בן-אליעזר, אורי אור, ניסים זווילי, חנן פורת, ביבי נתניהו, משה פלד, אפרים סנה, אהוד ברק ואחרים.

על מוטה אמרתי כי היה חייל ומפקד. היה רמטכ"ל. היה דיפלומט ושר בישראל, וכל תפקיד שקיבל - מילא בכישרון ובעיקר מתוך אמונה שלמה. לא היה תפקיד בלתי נחשב בעיניו, ובכולם השקיע את כל כולו, בתוספת אהבת ישראל ואהבת הבריות. מוטה היה האיש שלא ידע איבה מימיו. כל אדם הוא דן רק לכף זכות. ספר דברי הימים שלנו יזכור את מוטה, בראש ובראשונה, כמי שתמיד היה במקום ובזמן שכל חייל וכל מפקד צריך להיות: בשורה הראשונה, בשורה המסתערת. מוטה היה הראשון לתקוף. מוטה היה ראשון לכאוב. מוטה היה ראשון לדעת כי עת מלחמה ועת גם לשלום. אנחנו, חבריו, נזכור אותו כאחד מראשוני הלוחמים במלחמת העצמאות. אנחנו, חבריו, נזכור אותו כאחד מראשוני מפקדי הצנחנים. אבל ההיסטוריה היהודית תזכרו אותו עד קץ הימים כראש וראשון למשחררי העיר העתיקה והכותל המערבי, האיש שקרא "הר הבית בידנו", האיש שהרעיד כל לב יהודי, אחרי אלפיים שנות גלות, אחרי תשע-עשרה שנות שביה בידי זרים. מוטה נפל בעת מילוי תפקידו: עד נשמת אפו אחרונה, כאשר כוחותיו אוזלים והולכים, תרם לנו מניסיונו העשיר, מיכולתו, מעצותיו הטובות, מתבונתו הצבאית והמדינית. כסגן שר הביטחון היה מוטה כתובת לישראלים החיים בשטחי יהודה ושומרון ועזה, והיה אב דואג ללוחמים. מעל לכל מוטה היה חבר. רק מי ששכל את הטוב ברעיו, אותנו יכול להבין. לבנו היום עם ריטה, שהלכה עמו לאורך כל הדרך, ועם בני המשפחה.

אלה הם ימי בין המצרים, הימים שבין הבקעת העיר לבין חורבן הבית. אלה ימי אבל לישראל - והאבל היום כפול ומכופל: על מותם של אזרחים תמימי-דרך ברמת-גן, על לכתו של מוטה, שעליו אפשר להתגעגע, כדברי שירו של נתן יונתן: "איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא?" אפשר לומר עליו, כפי שכתב נתן יונתן בשורה האחרונה של אותו שיר: "כמו מבצר עתיק היה בסוף בדרך".